IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O NEKONSOLIDOVANIM FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2023. GODINU

Kompanija »BOKSIT« a.d. Milići

Banja Luka, mart 2024. godine

S A D R Ž A J

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA 3

BILANS STANJA 3

BILANS USPJEHA 10

BILANS TOKOVA GOTOVINE 14

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU 17

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ 19

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE 24-52

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravnom odboru Kompanije „Boksit" a. d. Milići

Mišljenje

Izvršili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja Kompanije ***„Boksit" a. d. Milići*** **(u daljem tekstu: Kompanija)** koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembra 2023. godine, bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu), izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine (izvještaj o tokovima gotovine) za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi nekonsolidovani finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Kompanije na dan 31.12.2023. godine i njene finansijske uspješnosti i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Kompaniju, u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Osim pitanja o kojima je bilo riječi u pasusu *Osnov za mišljenje* i pasusu *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja,* odlučili smo da ne postoje druga ključna pitanja revizije koja treba razmatrati u našem izvještaju.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Kompanije za godinu završenu 31. decembra 2022. godine bili su predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izvještaju od 20. marta 2023. godine izrazio pozitivno mišljenje na ove finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Kompanije je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

(nastavlja se)

(nastavak)

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Kompanije da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Kompaniju, ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.
Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Kompanije.

Odgovornost revizora za reviziju finanijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:
Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su odgovarajući za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Kompanije.
Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Kompanije da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se baziraju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Kompanija prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

(nastavlja se)

(nastavak)

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zatjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije. Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milan Kondić.

EF REVIZOR d.o.o.
Banja Luka, Gajeva broj 12
Datum: 28.03.2024. godine

Direktor
Nevenka Stanić, dipl. pravnik

Ovlašćeni revizor
Milan Kondić

BILANS STANJA
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2023. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A (A) STALNA IMOVINA (002+008+015+016+017+022+034)	**001**	**103.818.509**	**45.972.478**	**57.846.031**	**61.218.941**
1	**I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)**	**002**	**52.670**	**52.670**	**0**	**0**
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	**0**	0
011, 013 dio 019	2. Koncesije, patenti, licence, softver i ostala prava	004	52.670	52.670	**0**	0
012, dio 019	3. Goodwill	005	0	0	**0**	0
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	0	0	**0**	0
015, 016, dio 019	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	**0**	0
2	**II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)**	**008**	**89.074.720**	**43.605.942**	**45.468.778**	**48.101.527**
020, dio 029	1. Zemljište	009	5.421.940	0	**5.421.940**	5.436.516
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	41.809.332	14.173.863	**27.635.469**	27.553.641
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	41.843.448	29.432.079	**12.411.369**	15.111.370
023, dio 029	4. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	012	0	0	**0**	0
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013	0	0	**0**	0
025, 026, dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	014	0	0	**0**	0
3	**III INVESTICIONE NEKRETNINE**	**015**	7.596.976	2.008.462	**5.588.514**	5.744.066
4	**IV SREDSTVA UZETA U ZAKUP**	**016**	963.308	305.404	**657.904**	1.242.513
5	**V BIOLOŠKA SREDSTVA (018 do 021)**	**017**	**0**	**0**	**0**	**0**
050, dio 059	1. Šume	018	0	0	**0**	0
051, dio 059	2. Višegodišnji zasadi	019	0	0	**0**	0
052, 053 dio 059	3. Osnovno stado i ostala biološka sredstva	020	0	0	**0**	0
055, 056 i dio 059	5. Avansi i biološka sredstva u pripremi	021	0	0	**0**	0
6	**VI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI**	**022**	**6.130.835**	**0**	**6.130.835**	**6.130.835**
060, dio 069	1. Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	023	5.479.015	0	**5.479.015**	5.479.015
061, dio 069	2. Učešće u kapitalu pridruženih subjekata i zajedničkih poduhvata	024	199.004	0	**199.004**	199.004
dio 06	3. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (026 do 029)	025	0	0	**0**	0
062, dio 069	3.1. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	026	0	0	**0**	0
063, dio 069	3.2. Dugoročni krediti u zemlji	027	0	0	**0**	0
064, dio 069	3.3. Dugoročni krediti u inostranstvu	028	0	0	**0**	0
065, dio 069	3.4. Ostala finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	029	0	0	**0**	0
dio 06	4. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (031+032)	030	452.816	0	**452.816**	452.816
066, dio 069	4.1. Vlasnički instrumenti	031	452.816	0	**452.816**	452.816

067, dio 069	4.2. Dužnički instrumenti	032	0	0	**0**	0
068, dio 069	5. Potraživanja po finansijskom lizingu	033	0	0	**0**	0
07 i 08	**OSTALA DUGOROČNA SREDSTVA I RAZGRANIČENJA**	**034**	0	0	**0**	0
9	**(B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	**035**	0	0	**0**	0
	(V) TEKUĆA SREDSTVA (037+044)	**036**	**20.722.340**	**68.125**	**20.654.215**	**24.334.080**
10 do 15	**I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJEN (038 DO 043)**	**037**	**14.828.028**	**0**	**14.828.028**	**16.697.291**
100 do 109	1. Zalihe materijala	038	2.871.631	0	**2.871.631**	2.761.871
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	039	0	0	**0**	0
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	040	11.575.311	0	**11.575.311**	13.328.148
130 do 139	4. Zalihe robe	041	220.531	0	**220.531**	286.487
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva poslovanja koje se obustavlja	042	0	0	**0**	0
150 do 159	6. Dati avansi	043	160.555	0	**160.555**	320.785
	II KRATKOROČNA SREDSTVA IZUZEV ZALIHA I STALNIH SREDSTAVA NAMIJENJENIH PRODAJI (045+052+061+064+065)	**044**	**5.894.312**	**68.125**	**5.826.187**	**7.636.789**
	1. Kratkoročna potraživanja (046 do 051)	**045**	**5.704.728**	**68.125**	**5.636.603**	**7.383.293**
200, dio 209	1.1. Kupci - povezana pravna lica	046	0	0	**0**	0
201, 202, 203, dio 209	1.2. Kupci u zemlji	047	4.731.748	68.125	**4.663.623**	6.088.944
204, dio 209	1.3. Kupci iz inostranstva	048	270.983	0	**270.983**	401.963
grupa 21, osim 214	1.4. Potraživanja iz specifičnih poslova	049	0	0	**0**	0
grupa 22, osim 224	1.5. Ostala kratkoročna potraživanja	050	701.997	0	**701.997**	892.386
224	1.6. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	051	0	0	**0**	0
	2. Kratkoročni finansijski plasmani (053+058+059+060)	052	**0**	**0**	**0**	**0**
	2.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (054 do 057)	053	**0**	**0**	**0**	**0**
230, dio 238	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	054	0	0	**0**	0
231, dio 238	b) Kratkoročni krediti u zemlji	055	0	0	**0**	0
232, dio 238	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	056	0	0	**0**	0
233, dio 238	g) Ostala finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	057	0	0	**0**	0
235 i 236	2.2. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	058	0	0	**0**	0
234, 239	2.3. Potraživanje po finansijskom lizingu	059	0	0	**0**	0
214	2.4. Derivativna finansijska sredstva	060	0	0	**0**	0
24	**3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina (062+063)**	061	**19.288**	**0**	**19.288**	**10.382**
240, dio 249	3.1. Gotovinski ekvivalenti	062	0	0	**0**	0
241 do 249	3.2. Gotovina	063	19.288	0	**19.288**	10.382
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	064	1.689	0	**1.689**	4.660
280 do 289	5. Aktivna vremenska razgraničenja	065	168.607	0	**168.607**	238.454
	(G) BILANSNA AKTIVA (001+035+036)	**066**	**124.540.849**	**46.040.603**	**78.500.246**	**85.553.021**
880 do 888	**(D) VANBILANSNA AKTIVA**	**067**	**0**	**0**	**0**	**0**

BILANS STANJA (nastavak)
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2023. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	BILANSNA PASIVA (A) KAPITAL (102-110+113-114+115+119+122-123+124-128+131)	**101**	**56.111.128**	**55.976.511**
29	**I OSNOVNI KAPITAL (103+106+107+108+109)**	**102**	**23.787.671**	**23.787.671**
300	1. Akcijski kapital (104+105)	103	23.787.671	23.787.671
	1.1. Akcijski kapital - obične akcije	104	23.787.671	23.787.671
	1.2. Akcijski kapital - povlašćene (prioritetne) akcije	105	0	0
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	106	0	0
304	3. Ulozi	107	0	0
305	4. Državni kapital	108	0	0
309	5. Ostali osnovni kapital	109	0	0
31	**II OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL (111+112)**	**110**	**0**	**0**
310	1. Otkupljene sopstvene akcije i udjeli	111	0	0
311	2. Upisani neuplaćeni kapital	112	0	0
320	**III EMISIONA PREMIJA**	**113**	**0**	**0**
321	**IV EMISIONI GUBITAK**	**114**	**0**	**0**
dio 32	**V REZERVE (116 do 118)**	**115**	**2.402.250**	**2.402.250**
322	1. Zakonske rezerve	116	2.402.250	2.402.250
323	2. Statutarne rezerve	117	0	0
329	3. Ostale rezerve	118	0	0
dio 33	**VI REVALORIZACIONE REZERVE (120+121)**	**119**	**15.996.452**	**15.996.452**
330	1. Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja, opremu i nematerijalna sredstva	120	15.996.452	15.996.452
331 i 334	2. Ostale revalorizacione rezerve	121	0	0
332	**VII POZITIVNI EFEKTI VREDNOVANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT**	**122**	**0**	**0**
333	**VIII NEGATIVNI EFEKTI VREDNOVANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT**	**123**	**0**	**0**
34	**IX NERASPOREĐENA DOBIT (125 do127)**	**124**	**13.924.755**	**13.790.138**
340 ili 342	1. Neraspoređena dobit iz ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	125	13.690.138	13.618.326
341 ili 343	2. Neraspoređena dobit tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	126	234.617	171.812
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	127	0	0
35	**X GUBITAK (129 + 130)**	**128**	**0**	**0**
350 ili 352	1. Gubitak ranijih godina/Višak rashoda nad prihodima ranijih godina	129	0	0
351 ili 353	2. Gubitak tekuće godine/Višak rashoda nad prihodima tekuće godine	130	0	0
	XI UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE	131	0	0
	(B) DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (133+137+145)	132	**3.661.481**	**8.257.710**
dio 40	**I DUGOROČNA REZERVISANJA (134 DO 136)**	**133**	**0**	**0**
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	134	0	0
404	2. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	135	0	0
401, 402,	3. Ostala dugoročna rezervisanja	136	0	0

403, dio 409				
	II DUGOROČNE OBAVEZE (138 do 144)	**137**	**3.661.481**	**8.257.710**
411	1. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138	0	0
413	2. Dugoročni krediti u zemlji	139	2.630.338	5.475.734
414	3. Dugoročni krediti u inostranstvu	140	0	0
412	4. Obaveze po emitovanim dužničkim instrumentima	141	0	0
415, 416	5. Dugoročne obaveze po lizingu	142	1.031.143	2.781.976
418	6. Ostale dugoročne finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	143	0	0
dio 409, 410, 419	7. Ostale dugoročne obaveze, uključujući razgraničenja	144	0	0
408	**III RAZGRANIČENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE**	**145**	**0**	**0**
407	**(V) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	**146**	**0**	**0**
42 do 49	**(G) KRATKOROČNE OBAVEZE I KRATKOROČNA REZERVISANJA (148+155+161+157+158+159+160+161+162+163+164+165+166+167+168)**	**147**	**18.727.637**	**21.318.800**
42	**1. Kratkoročne finansijske obaveze (149 do 154)**	**148**	**8.833.627**	**10.180.577**
420	1.1. Kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	149	0	0
421 do 424	1.2. Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	150	7.057.951	8.000.739
425 i 426	1.3. Kratkoročne obaveze po lizingu	151	1.751.676	1.998.038
427	1.4. Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	152	0	0
428	1.5. Derivatne finansijske obaveze	153	0	0
429	1.6. Ostale obaveze po amortizovanoj vrijednosti	154	24.000	181.800
43	**2. Obaveze iz poslovanja (156 do 160)**	**155**	**7.765.742**	**8.986.927**
430 i 436	2.1. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	156	7.280	82.711
431	2.2. Dobavljači - povezana pravna lica	157	0	0
432, 433 i 434	2.3. Dobavljači u zemlji	158	7.257.065	7.939.660
435	2.4. Dobavljači iz inostranstva	159	501.397	964.556
437, 439	2.5. Ostale obaveze iz poslovanja	160	0	0
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	161	738	0
450 do 458	4. Obaveze za plate i naknade plata	162	1.421.699	1.615.596
460 do 468	5. Druge obaveze	163	274.824	169.973
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	164	222.584	178.712
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	165	208.423	187.015
481	8. Obaveze za porez na dobitak	166	0	0
49, osim 496	9. Kratkoročna razgraničenja	167	0	0
496	10. Kratkoročna rezervisanja	168	0	0
	(D) POSLOVNA PASIVA (101+132+146+147)	**169**	**78.500.246**	**85.553.021**
890 do 898	**(Đ) VANBILANSNA PASIVA**	**170**	**0**	**0**

Potpisano u ime Kompanije

Gordana Zarić, Izvršni direktor Kompanije

_____

BILANS USPJEHA
(Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu)
od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+214-215+216-217+218)	**201**	**50.334.893**	**47.355.811**
60	**1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)**	**202**	**5.838.627**	**6.802.707**
600, dio 605	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	0	0
601, 602, 603, dio 605	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	5.416.555	6.753.422
604, dio 605	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	422.072	49.285
61	**2. Prihodi od prodaje proizvoda (207 do 209)**	**206**	**36.830.011**	**31.954.772**
610, dio 615	a) Prihodi od prodaje proizvoda povezanim pravnim licima	207	0	0
611, 612, 613, dio 615	b) Prihodi od prodaje proizvoda na domaćem tržištu	208	36.793.149	31.932.579
614, dio 615	v) Prihodi od prodaje proizvoda na inostranom tržištu	209	36.862	22.193
62	**3. Prihodi od pruženih usluga (211 do 213)**	**210**	**7.880.973**	**9.391.178**
620, dio 625	a) Prihodi od pruženih usluga povezanim licima	211	0	0
621, 622, 623, dio 625	b) Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	212	6.295.488	7.425.669
624, dio 625	v) Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu	213	1.585.485	1.965.509
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	214	0	0
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	215	1.752.837	2.162.282
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	216	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	217	0	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	218	1.538.119	1.369.436
	II POSLOVNI RASHODI (220+221+222+223+226+227+234+235+236)	**219**	**48.912.111**	**45.873.475**
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodate robe	220	5.839.484	7.028.737
510 do 512	2. Troškovi materijala	221	12.708.771	11.037.031
513	3. Troškovi goriva i energije	222	5.429.263	6.031.730
52	4. Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (224+225)	223	8.945.932	8.460.608
520 i 523	a) Troškovi bruto plata i bruto naknada plata	224	7.882.359	6.948.864
524 do 529	b) Troškovi ostalih ličnih primanja	225	1.063.573	1.511.744
530 do 539	5. Troškovi proizvodnih usluga	226	7.051.194	3.568.888
54	6. Troškovi amortizacije i rezervisanja (228+233)	227	4.728.115	4.802.733
540	6.1. Troškovi amortizacije (229 do 232)	228	4.728.115	4.802.733
dio 540	a) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	229	4.327.982	4.372.666
dio 540	b) Amortizacija investicionih nekretnina	230	139.512	139.512
dio 540	v) Amortizacija sredstava uzetih u zakup	231	260.621	290.555
dio 540	g) Amortizacija ostalih sredstava	232	0	0
541	6.2. Troškovi rezervisanja	233	0	0
55, osim 555 i 556	7. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	234	3.218.543	4.097.223
555	8. Troškovi poreza	235	982.059	838.672
556	9. Troškovi doprinosa	236	8.750	7.852
	(B) POSLOVNI DOBITAK (201-219)	237	**1.422.782**	**1.482.337**
	(V) POSLOVNI GUBITAK (219-201)	238	**0**	**0**
66	**(G) FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI I FINANSIJSKI PRIHODI (240 do 243)**	239	**17.922**	**8.690**
660, 661	1. Prihodi od kamata	240	320	0
662	2. Pozitivne kursne razlike	241	10.130	2.015
663	3. Prihodi od efekata valutne klauzule	242	0	0

669	4. Ostali finansijski prihodi	243	7.472	6.675
56	**II FINANSIJSKI RASHODI (245 do 248)**	**244**	**777.602**	**798.909**
560, 561	1. Rashodi kamata	245	726.964	766.867
562	2. Negativne kursne razlike	246	49.852	8
563	3. Rashodi po osnovu valutne klauzule	247	0	0
569	4. Ostali finansijski rashodi	248	786	32.034
	(D) DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (237+239-244) ili (239-244-238)	249	**663.102**	**692.118**
	(Đ) GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (238+244-239) ili (244-239-237)	250	**0**	**0**
67	**(E) OSTALI DOBICI I GUBICI I OSTALI PRIHODI I DOBICI (252 do 260)**	**251**	**350.919**	**513.415**
670, 570 neto prikaz	1. Neto dobici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	252	91.777	208.030
671, 571 neto prikaz	2. Neto dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	253	0	0
672, 572 neto prikaz	3. Neto dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	254	0	0
673, 573 neto prikaz	4. Neto dobici po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	255	0	0
674, 574 neto prikaz	5. Neto dobici po osnovu prodaje finansijskih srestava i ulaganja u povezana lica	256	0	0
675, 575 neto prikaz	6. Neto dobici po osnovu prodaje materijala	257	25.400	31.027
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	258	258	2.516
677, 679	8. Ostali prihodi i dobici	259	233.484	271.842
678, 577	9. Neto dobici od derivativnih finansijskih instrumenata	260	0	0
57	**II OSTALI RASHODI I GUBICI (262 do 270)**	**261**	**779.404**	**1.033.720**
570, 670 neto prikaz	1. Neto gubici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	262	0	179.065
571, 671 neto prikaz	2. Neto gubici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	263	0	0
572, 672 neto prikaz	3. Neto gubici po osnovu prodaje bioloških sredstava	264	0	0
573, 673 neto prikaz	4. Neto gubici po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	265	0	0
574, 674 neto prikaz	5. Neto gubici po osnovu prodaje finansijskih srestava i ulaganja u povezana lica	266	0	0
575, 675 neto prikaz	6. Neto gubici po osnovu prodaje materijala	267	0	0
576	7. Manjkovi	268	58.424	95.608
577, 678 neto prikaz	9. Neto gubici od derivativnih finansijskih instrumenata	269	0	0
578, 579	9. Ostali rashodi i gubici	270	720.980	759.048
	(Ž) DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (251-261)	271	**0**	**0**
	(Z) GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (261-251)	272	**428.485**	**520.306**
68	**(I) PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (274 + 281)**	**273**	**0**	**0**
dio 68	1. Neto dobici od usklađivanja imovine (osim finansijske) (275 do 280)	**274**	**0**	**0**
680, 580 neto prikaz	1.1. Neto dobici od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja nematerijalnih sredstava	275	0	0
681, 581 neto prikaz	1.2. Neto dobici od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja nekretnina, postrojenja i opreme	276	0	0
682, 582 neto prikaz	1.3. Neto dobici od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja investicionih nekretnina koje se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	277	0	0
683, 583 neto prikaz	1.4. Neto dobici od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja bioloških sredstva koja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	278	0	0
685, 585 neto prikaz	1.5. Neto dobici od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	279	0	0

688, dio 689, 588, dio 589neto prikaz	1.6. Neto dobici od usklađivanja vrijednost stalnih sredstava namijenjenih prodaji, sredstava poslovanja koje se obustavlja i ostalih nefinansijskih sredstava	280	0	0
dio 68	2. Neto dobici od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava (282 do 285)	**281**	**0**	**0**
684, 584 neto prikaz	2.1 Neto dobici od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih sredstava	282	0	0
686, 585 neto prikaz	2.2 Neto dobici od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih sredstava (osim potraživanja od kupaca)	283	0	0
687, 587 neto prikaz	2.3 Neto dobici od umanjenja ranije priznatih kreditnih gubitaka usljed obezvređenja potraživanja od kupaca	284	0	0
dio 689, dio 589 neto prikaz	2.4 Neto dobici od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	285	0	0
58	**II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (287 + 294)**	286	**0**	**0**
0	1. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (osim finansijske) (288 do 293)	**287**	**0**	**0**
580, 680	1.1. Neto gubici po osnovu obezvređenja nematerijalnih sredstava	288	0	0
581, 681 neto prikaz	1.2. Neto gubici po osnovu obezvređenja nekretnina, postrojenja i opreme	289	0	0
582, 682	1.3. Neto gubici po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina koje se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	290	0	0
583, 683	1.4. Neto gubici po osnovu obezvređenja bioloških sredstva koje se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	291	0	0
585, 685 neto prikaz	1.5. Neto gubici od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	292	0	0
588, dio 589, 688, dio 689	1.6. Neto gubici od usklađivanja vrijednosti stalnih sredstava namijenjenih prodaji, sredstava poslovanja koje se obustavlja i ostalih nefinansijskih sredstava	293	0	0
0	2. Gubici od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava (295 do 298)	**294**	**0**	**0**
584, 684	2.1 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih sredstava	295	0	0
586, 686	2.2 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih sredstava (osim potraživanja od kupaca)	296	0	0
587, 687 neto prikaz	2.3 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca	297	0	0
dio 589, dio 689 neto prikaz	2.4 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	298	0	0
	(J) DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (273-286)	**299**	**0**	**0**
	(K) GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (286-273)	**300**	**0**	**0**
690 i 691	**(L) Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina**	**301**	**0**	**0**
590 i 591	**(Lj) Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina**	**302**	**0**	**0**
	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	**303**		
	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	**304**		
	UKUPNI PRIHODI (201+239+251+273+301+303)	**305**	**50.703.734**	**47.877.916**
	UKUPNI RASHODI (219+244+261+286+302+304)	**306**	**50.469.117**	**47.706.104**
	(M) DOBIT I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA **1. Dobit prije oporezivanja (305 – 306)**	**307**	**234.617**	**171.812**
	2. Gubitak prije oporezivanja (306 – 305)	**308**	**0**	**0**
721	**(N) TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT** **1. Poreski rashodi perioda**	309		
	2. Odloženi poreski rashodi (311 + 312)	310	0	0
722	2.1 Efekat smanjenja odloženih poreskih sredstava	311		

724	2.2 Efekat povećanja odloženih poreskih obaveza	312		
	3. Odloženi poreski prihodi (314 + 315)	313	0	0
723	3.1 Efekat povećanja odloženih poreskih sredstava	314		
725	3.2 Efekat smanjenja odloženih poreskih obaveza	315		
	(Nj) NETO DOBIT I NETO GUBITAK PERIODA 1. Neto dobit tekuće godine (307-309-310+313)>0 i 307>0 ili (313-308-309-310)>0 i 308>0	316	**234.617**	**171.812**
	2. Neto gubitak tekuće godine (308+309+310-313)>0 i 308>0 ili (309+310-307-313)>0 i 307>0	317	**0**	**0**
726	**(O) Međudividende i drugi vidovi raspodjele dobitka u toku perioda**	318		
	Dio neto dobiti/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	319		
	Dio neto dobiti/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	320		
	Obična zarada po akciji	321		
	Razrijeđena zarada po akciji	322		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	323	**293**	**307**
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	324	**290**	**305**

IZVJEŠTAJ
o ostalim dobicima i gubicima u periodu
od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

Oznaka pozicije	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) NETO DOBITAK ILI NETO GUBITAK PERIODA	400	234.617	171.812
	1. Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (±402+403±404±405-406+407)	401	**0**	**0**
Promjena na 332 i 333	1.1 Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	402		
Promjena na 331	1.2 Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")	403		
	1.3 Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	404		
	1.4 Dobici ili gubici po osnovu konverzije finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	405		
Promjena na 339, dio	1.5 Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha	406		
	1.6 Odloženi porez na dobit koji se odnosi na ove stavke	407		
	2. Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (± 409± 410 ± 411 ± 412 ± 413 ± 414)	408	**0**	**0**
Promjena na 330	2.1 Revalorizacija nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine	409		
Promjena na 332 i 333	2.2 Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti vlasničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	410		
Promjena na 339, dio	2.3 Aktuarski dobici/(gubici) od planova definisanih primanja	411		
	2.4 Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	412		
Promjena na 339, dio	2.5 Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha	413		
	2.6 Odloženi porez na dobit koji se odnosi na ove stavke	414		
	(B) OSTALA DOBIT/GUBITAK U PERIODU (± 401 ± 408)	415	**0**	**0**
	(V) UKUPNA DOBIT / (GUBITAK) (400± 415)	416	**234.617**	**171.812**
	Dio ukupne dobiti/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	417		
	Dio ukupne dobiti/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	418		

BILANS TOKOVA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
(A) TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 505)	501	**52.947.021**	**47.888.450**
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	502	49.855.082	44.968.604
2. Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	503	2.175.399	2.083.755
3. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i slično	504	166.734	49.608
4. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	505	749.806	786.483
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (507 do 512)	506	**47.243.174**	**43.821.683**
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u zemlji	507	27.036.185	24.741.848
2. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	508	4.507.692	5.147.324
3. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	509	726.965	766.867
4. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	510	9.139.829	8.245.976
5. Odlivi po osnovu poreza na dobit	511	0	0
6. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	512	5.832.503	4.919.668
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-505)	513	5.703.847	4.066.767
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (505-501)	514	0	0
(B) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (516 do 530)	515	**582.056**	**351.498**
1. Prilivi gotovine po osnovu prodaje akcija i udjela zavisnih i pridruženih društava i zajedničkih poduhvata	516	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	517	0	0
3. Prilivi po osnovu prodaje investicionih nekretnina	518	0	0
4. Prilivi po osnovu prodaje bioloških sredstava	519	0	0
5. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava	520	0	0
6. Prilivi po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji	521	0	0
7. Prilivi od finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	522	0	0
8. Prilivi od finansijskih sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	523	0	0
9. Prilivi od ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	524	0	0
10. Prilivi po osnovu lizinga (glavnica)	525	0	0
11. Prilivi po osnovu lizinga (kamata)	526	0	0
12. Prilivi po osnovu kamata	527	0	0
13. Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	528	582.056	351.498
14. Prilivi po osnovu derivatnih finansijskih instrumenata	529	0	0
15. Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	530	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (532 do 541)	531	**0**	**0**
1. Odlivi gotovine po osnovu kupovine akcija i udjela zavisnih i pridruženih društava i zajedničkih poduhvata	532	0	0
2. Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	533	0	0
3. Odlivi po osnovu kupovine investicionih nekretnina	534	0	0
4. Odlivi po osnovu kupovine bioloških sredstava	535	0	0
5. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava	536	0	0
6. Odlivi po osnovu finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	537	0	0
7. Odlivi po osnovu finansijskih sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	538	0	0
8. Odlivi po osnovu ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	539	0	0
9. Odlivi po osnovu derivatnih finansijskih instrumenata	540	0	0
10. Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	541	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (515-531)	542	582.056	351.498
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (531-515)	543	0	0

(V) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (545 do 550)	544	**1.209.000**	**2.631.800**
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	545	0	0
2. prilivi od prodaje otkupljanih sopstvenih akcija	546	0	0
3. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	547	0	1.400.000
4. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	548	600.000	1.050.000
5. Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata	549	0	0
6. Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	550	609.000	181.800
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (552 do 558)	551	**7.485.997**	**7.103.566**
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	552	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	553	3.836.784	4.698.943
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	554	550.000	200.000
4. Odlivi po osnovu lizinga	555	2.305.280	2.097.559
5. Odlivi po osnovu dužničkih instrumenata	556	0	0
6. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	557	27.133	107.064
7. Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	558	766.800	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (544-551)	559	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (551-544)	560	6.276.997	4.471.766
(G) UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+515+544)	561	**54.738.077**	**50.871.748**
(D) UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (506+531+551)	562	**54.729.171**	**50.925.249**
(Đ) NETO PRILIV GOTOVINE (561-562)	563	**8.906**	**0**
(E) NETO ODLIV GOTOVINE (562 - 561)	564	**0**	**53.501**
(Ž) GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	565	10.382	63.883
(Z) POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	566	0	0
(I) NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	567	0	0
(J) GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (565+563-564+566-567)	568	**19.288**	**10.382**

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
na dan 31.12.2023. godine

u KM

VRSTE PROMJENE NA KAPITALU	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA									UDJELI KOJI NEMAJU KONTROLU (MANJINSKI INTERES)	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka AOP-a	Akcijski kapital - vlasnički udjeli	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacione rezerve za finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacione rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/(nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+-7+-8+-9)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 01.01.2022. godine	901	17.287.671	0	2.402.250	15.996.452	0	0	20.118.326	**55.804.699**	0	**55.804.699**
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
4. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2022. godine (901±902±903)	904	**17.287.671**	**0**	**2.402.250**	**15.996.452**	**0**	**0**	**20.118.326**	**55.804.699**	**0**	**55.804.699**
5. Dobit/(gubitak) za godinu	905	0	0	0	0	0	0	171.812	**171.812**	0	**171.812**
6. Ostali ukupni rezultat za godinu	906	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
7. Ukupan dobit/gubitak 01.01.2022. godine (±905±906)	**907**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**171.812**	**171.812**	**0**	**171.812**
8. Emisija akcijskog kapitala i drugi oblici povećanja kapitala	908	6.500.000	0	0	0	0	0	0	**6.500.000**	0	**6.500.000**
9. Sticanje sopstvenih akcija i drugi oblici smanjenja kapitala	909								**0**	0	**0**
10. Objavljenje dividende	910	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
11. Drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	911	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
12. Ostale promjene	912	0	0	0	0	0	0	(6.500.000)	**(6.500.000)**	0	**(6.500.000)**
13. Stanje na dan 31.12.2022. godine/01.01.2023. godine (904±907±908-909-910±911±912)	913	**23.787.671**	**0**	**2.402.250**	**15.996.452**	**0**	**0**	**13.790.138**	**55.976.511**	**0**	**55.976.511**
14. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	914	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**

15. Efekti ispravke grešaka	915	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
16. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2023. godine (913±914±915)	916	**23.787.671**	**0**	**2.402.250**	**15.996.452**	**0**	**0**	**13.790.138**	**55.976.511**	**0**	**55.976.511**
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917	0	0	0	0	0	0	234.617	**234.617**	0	**234.617**
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
19. Ukupan dobit/gubitak 31.12.2023. godine (±917±918)	919	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**234.617**	**234.617**	**0**	**234.617**
20. Emisija akcijskog kapitala i drugi oblici povećanja kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
21. Sticanje sopstvenih akcija i drugi oblici smanjenja kapitala	921	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
22. Objavljenje dividende	922	0	0	0	0	0	0	(100.000)	**(100.000)**	0	**(100.000)**
23. Drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	923	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
24. Ostale promjene	924	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	**0**
25. Stanje na dan 31.12.2023. godine (916±919±920-921-922±923±924)	925	**23.787.671**	**0**	**2.402.250**	**15.996.452**	**0**	**0**	**13.924.755**	**56.111.128**	**0**	**56.111.128**

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ

1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI

1.1. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Kompanija je obavezna da izvrši reviziju finansijskih izvještaja.

1.2. Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:

1. Gordana Zarić, Izvršni direktor Kompanije
2. Vesna Mirović, Izvršni direktor sektora Finansijski inženjering
2. Rajka Kovačević, rukovodilac Biroa za računovodstvene poslove.

1.3. Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Kompanije (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu), bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

1.4. Dokumentaciju i podatke prezentovala nam je Rajka Kovačević, rukovodilac Biroa za računovodstvene poslove.

1.5. Finansijsko knjigovodstvo se odvija preko posebnog računovodstvenog programa za obradu koji obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena.

1.6. Kompanija ima internog revizora, dok se interna kontrola odvija u skladu sa neophodnim uputstvima i procedurama, kao i autokontrolama prema opisima radnih mjesta.

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće "Boksit" Vlasenica osnovano je 18. jula 1959. godine, a 10.10.1962. godine odobreno je njegovo konstituisanje u samostalno društveno preduzeće za istraživanje i eksplataciju rude boksita "Rudnik boksita" Vlasenica. U skladu sa zakonom o Društvenom kapitalu 1991. godine, započeta je vlasnička transformacija upisom internih dionica.

Proces privatizacije je nastavljen u skladu sa zakonom o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima i drugim propisima o privatizaciji.

Rješenjem Osnovnog suda u Istočnom Sarajevu od 06.09.2001. godine broj U-321/01 a broj registarskog uloška registarskog suda je 1-800 izvršen je upis akcionarskog Društva "Boksit" Milići sa sjedištem u Milićima, Lukić Polje bb. Upisana je promjena svojine državnog kapitala i oblika organizovanja preduzeća "Boksit" Milići sa p.o. prema odredbama zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 24/98), i Kompanija će u buduće poslovati pod nazivom: AD "Boksit" Milići Lukić Polje bb. Vrijednost kapitala je verifikovana na dan 30. juni 1998. godine sa stanjem imovine, obaveza i kapitala, i iznosi 17.287.671 KM. Kao osnivači Kompanije, na osnovu obavještenja Direkcije za privatizaciju Republike Srpske broj 1152/99 od 11.06.2001. godine upisani su slijedeći:

Opis	Procenatučešća u ukupnom kapitalu	Vrijednost kapitala na dan 30.06.1998. godine	Broj akcija
Interni dioničari	12.052.543	2.083.604	2.083.222
Vaučer ponuda	48.371.102	8.362.237	8.362.266
Penzioni fond	8.794.747	1.520.407	1520.407
Fond za restituciju	4.397.372	760.203	760.203
Državni kapital	26.384.236	4.561.220	4.561.573
Trajni ulozi	0	0	0
U k u p n o	100	17.287.671	17.287.671

Po Rješenju broj 01-1152-4/99 od 24.01.2001. godine, Direkcija za privatizaciju odobrila je program privatizacije "Boksita" Preduzeća u mješovitoj svojini dd sa p.o. Milići.
U toku 2022. godine je izvršeno povećanje osnovnog kapitala u iznosu od 6.500.000,00 KM, na osnovu Odluke o povećanju osnovnog kapitala od 23.06.2022. godine, pretvaranjem dijela neraspoređene dobiti iz ranijeg perioda u kapital. U Rješenju o registraciji broj 061-0-Reg-22-000 297 od 08.08.2022. godine upisani su slijedeći podaci:
Matični broj subjekta upisa 01359002, JIB 4400289270003,
Firma: Akcionarsko društvo "Boksit"
Skraćena oznaka firme: "Boksit" a.d. Modifikovano ime: Kompanija "Boksit" a.d.
Sjedište: Trg rudara broj1 Milići.
Osnivači subjekta upisa su pojedinačni akcionari prema spisku iz Centralnog registra hartija od vrijednosti, a udio osnivača u kapitalu su pojedinačni akcionari prema spisku iz Centralnog registra hartija od vrijednosti sa pravom učešća u ukupnoj vrijednosti akcionarskog kapitala u iznosu od 23.787.671,00 KM.
Učešće u vlasničkoj strukturi je u tabeli "vlasnička struktura". Ukupan akcionarski kapitalu iznosi **23.787.671 KM**.

Vlasnička struktura na dan 31.12.2023. godine:

R/b	Naziv vlasnika HoV	% učešće u osnovnom kapitalu	% učešća u akcijama sa pravom glasa	*Iznos (u KM)*
1.	„MILEKS“ d.o.o. Milići	14,4798	14,4798	3.444.407
2.	"PRIZMA" d.o.o. Milići	12,0753	12,0753	2.872.433
3.	Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo-Kastodi	11,2409	11,2409	2.673.948
4.	Dukić Aleksandar	10,2116	10,2116	2.429.102
5.	DUIF Management Solutions-OMIF Balkan Investment Fond	9,9496	9,9496	2.366.778
6.	PREF a.d. Banja Luka	8,7949	8,7949	2.092.102
7.	DUIF Kristal Invest AD-OMIF Future Fund	8,1565	8,1565	1.940.241
8.	Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka	4,4843	4,4843	1.066.711
9.	DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond	4,0740	4,0740	969.110
10.	DUIF Management Solutions-OAIF Bors Invest Fond	0,8174	0,8174	194.440
11.	Ostali akcionari	15,7157	15,7157	3.738.399
U K U P N O		**100,0000**	**100,0000**	**23.787.671**

Cijena jedne akcije 01.01.2023. godine iznosila je 0,412 KM, dok je na kraju perioda iznosila 0,398 KM.

Na osnovu člana 13. i člana 14. Zakona o klasifikaciji djelatnosti i Registra poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj izdato je Obavještenje o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnosti.
Matični broj: 01359002
Oblik organizovanja: Akcionarsko društvo
Oblik svojine: privatna
Osnovna djelatnost: Vađenje ostalih ruda obojenih metala – 07.29
Svoje finansijsko poslovanje Kompanija obavlja preko slijedećih računa:

- 555-006-00002573-56 Nova banka ad Banja Luka;
- 552-020-00008783-88 Addiko Bank Banja Luka;
- 571-030-00000482-63 BPŠ banka ad Banja Luka;
- 567-343-11000426-68 Atos Banka Banja Luka.
- 562-003-81430021-32 NLB Banka ad Banja Luka
- 154-560-20071030-78 Intesa Sanpaolo banka d.d.
- 199-572-00343171-73 Sparkasse banka dd Sarajevo.

Lice za zastupanje i predstavljanje je Gordana Zarić Izvršni direktor Kompanije. Osnovna pitanja su definisana Statutom Kompanije kao što su: Firma i sjedište, Djelatnost Kompanije, Osnovni kapital, akcije Kompanije i rezerve Kompanije, postupak smanjenja i povećanja osnovnog kapitala, raspodjela dobiti i snošenje rizika i pokriće gubitka, izbor, opoziv i djelokrug organa Kompanije, sazivanje i rad Skupštine Kompanije, zastupanje i predstavljanje Komapnije, promjena oblika Kompanije, prestanak Kompanije, zaštita životne sredine, postupak izmjene statuta i drugo.
Organi upravljanja Kompanijom su: Skupština, Uprava.
Direktor Kompanije u skladu sa svojim ovlaštenjima donosi pojedinačne akte, (odluke). Kompanija vrši implementaciju projekta sa jedinstvenim praćenjem procesa rada i poslovanja po svim organizacionim cjelinama i segmentima u kompaniji Boksit na osnovu propisanih i usvojenih procedura od strane Uprave Kompanije.
Kompanija je realizovala kompletan projekt praćenja procesa rada i poslovanja tako da je uspostavljen sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015.

Broj zaposlenih radnika sa stanjem na dan 31.12.2023. godine po osnovu stanja na kraju mjeseca je 290.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Kompanije su pripremljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (»Službeni glasnik RS«, broj 94/15,78/20). U smislu ovog zakona, propisi iz oblasti računovodstva i revizije koji se primjenjuju u Republici Srpskoj podrazumjevaju Međunarodne računovodstvene standarde (IAS), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (IFRS), Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB)

Finansijski izvještaji Kompanije su prikazani u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formatu obrazaca, finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, Pravilnikom o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjeni na kapitalu i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u Konvertibilnim markama (KM). Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Kompanija je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine za poslovnu 2023.g.koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Kompanija je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske

2.2. Uporedni podaci

Kompanija je kao uporedne podatke prikazalo bilans stanja, bilans uspjeha, bilans tokova gotovine, izvještaj o ostalim dobicima i gubicima perioda i izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu koja se zavrava 31. decembra 2022. godine. Navedeni izvještaji su bili predmet revizije i za koje je dato pozitivno mišljenje.

2.3. Računovodstvena načela

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažavaju se sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednost;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Načelo stalnosti

Uvažavanjem načela stalnosti, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Kompanije, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („Going Concern“ princip).

Načelo doslednosti;

podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Kompanije, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti;
podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Kompanije, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Kompanije; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Kompanije. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani. *Načelo suština iznad forme;*
podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Kompanije, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.
Načela uzročnosti prihoda i rashoda
Uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Kompaniji nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Kompanije koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Kompanije da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Kompanija primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.
Načelo pojedinačnog procenjivanja;
podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Kompanije (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

2.4. Greške iz predhodnog perioda, materijalnost greške i korekcija početnog stanja

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Kompanije za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.
Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.
Kompanija vrši retrospektivnu korekciju materijalno značajnih grešaka u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.
Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Kompanija prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).
Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Kompaniji se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Kompanije u prethodnoj godini.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.
Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.
Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva KONVERTIBILNA MARKA. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za prethodnu godinu.
Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

3.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srpskoj, zahtjeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.
Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.
U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srpskoj je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

3.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u KM, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale. Zvanični srednji kursevi Centralne banke BIH na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u KM, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi CBBIH:

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
	Iznos u KM	
1 EUR	1,95583	1,95583
1 USD	1,767582	1,833705

3.3. Prihodi

Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmjeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode i ostale prihode (uključujući i prihode od uskađivanja vrednosti imovine).

U okviru poslovnih prihoda najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), i drugi poslovni prihodi.

U skladu sa MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima, prihod se priznaje kako bi se prikazao prenos obećanih dobara ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za tu robu ili usluge. U svrhu priznavanja prihoda u skladu sa MSFI 15, Društvo sprovodi sljedećih pet koraka:

- identifikacija ugovora sa kupcima;
- identifikacija ugovorne obaveze (obaveze izvršenja) tj. da li je to isporuka dobra ili usluge;
- utvrđivanje cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknade na koju Društvo očekuje da će ostvariti pravo u zamjenu za prenos obećane robe ili usluga na kupca. Ukoliko je naknada obećana u ugovoru promjenjiva, Društvo procjenjuje iznos naknade koju očekuje da dobije u zamjenu za prenos obećane robe ili usluga na kupca;
- alokacija cijene transakcije na pojedinačne obaveze izvršenja na osnovu relativne samostalne prodajne cijene za svaku stavku roba ili usluga obećanih u ugovoru;
- priznavanje prihoda kada Društvo ispuni obavezu izvršenja tako što kupcu prenese obećanu robu ili uslugu.

Obaveza izvršenja može biti ispunjena u određenom trenutku (što je obično slučaj kod obećanja da će određena roba biti prenesena na kupca) ili tokom vremena (što se tipično odnosi na obećani prenos usluga na kupca). Za obavezu izvršenja koja se ispunjava tokom vremena, Društvo bira odgovarajuću mjeru napretka kako bi utvrdilo koliko prihoda treba priznati kako se obaveza izvršenja ispunjava.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda. U okviru ostalih prihoda, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobici koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

3.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.
Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).
U okviru poslovnih rashoda iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr. Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, negativne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.
U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

3.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.
Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

3.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.
Odloženi porez se ispoljava u vidu:

2. odloženih poreskih sredstava ili
3. odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju.
Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.
Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.
Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.
Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).
Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.
Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.
Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.
Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.
Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.
Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.
Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).
Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).
Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.
Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.
Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.
Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.
Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

3.9.Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.
Shodno odredbama MSFI 16 - Lizing, Društvo u ulozi korisnika lizinga, od prvog dana trajanja lizinga, priznaje imovinu s pravom korišćenja i obavezu po osnovu lizinga.
Na datum početka lizinga, Društvo odmjerava imovinu na koju ima pravo korišćenja po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost imovine sa pravom korišćenja uključuje:
• iznos početno odmjerene obaveze po osnovu lizinga;
• sva plaćanja po osnovu lizinga izvršena na dan ili prije prvog dana trajanja lizinga, umanjena za sve eventualne primljene podsticaje u vezi sa lizingom;
• sve početne direktne troškove koje je uzrokovalo Društvo kao korisnik lizinga; i

• procjenu troškova koje će Društvo imati prilikom demontaže i uklanjanja imovine koja je predmet lizinga, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanja imovine u stanje određeno uslovima ugovora o lizingu, osim ako su ti troškovi nastali za potrebe proizvodnje zaliha.

Na prvi dan trajanja lizinga, Društvo obavezu po osnovu tog lizinga odmjerava po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi sa lizingom koja nisu izvršena na taj dan. Prilikom izračunavanja sadašnje vrijednosti plaćanja za lizing, diskontna stopa se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Nakon prvog dana trajanja lizinga, Društvo obavezu po osnovu lizinga odmjerava tako što:

• povećava knjigovodstvenu vrijednosti kako bi odražavala kamatu na obavezu po osnovu lizinga;

• umanjuje knjigovodstvenu vrijednost kako bi odražavala izvršena plaćanja za lizing; i

• ponovo odmjerava knjigovodstvenu vrijednost kako bi odražavala sve ponovne procene ili modifikacije lizinga.

Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

3.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednosti je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za sredstvo pribavljeno putem lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda), a obračun amortizacije počinje kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

3.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva. Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

3.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 – Ulaganje u nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicione nekretnine se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

3.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu. Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) odmeravaju po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povrati od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitnog inventara), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

3.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namenjeno prodaji, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju,
- isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji meri se (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.
Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.
Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

3.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.
Društvo priznaje finansijsko sredstvo ili finansijsku obavezu u izvještaju o finansijskoj poziciji kada Društvo postane ugovorna strana na koju se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta. Društvo prestaje priznavati finansijsko sredstvo kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove od sredstva, ili kada prenosi prava na prijem ugovorenih novčanih tokova u transakciji u kojoj se prenosi znatan dio svih rizika i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, ili kada niti prenosi niti zadržava značajan dio svih rizika i koristi od vlasništva i onda gubi kontrolu. Kada se kontrola zadrži, subjekt nastavlja da priznaje finansijsko sredstvo u mjeri u kojoj je kontinuirano uključen. Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu (ili dio finansijske obaveze) samo kada je ona ugašena – tj. kada je ugovorom određena obaveza ispunjena, otkazana ili istekla.
Sva finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti, koja je obično transakcijska cijena, uključujući, gdje je to prikladno, transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili izdavanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze, s izuzetkom potraživanja od kupaca bez značajne komponente finansiranja, koja se mjeri po transakcijskoj cijeni, utvrđenoj u skladu s računovodstvenim politikama subjekta za prihode. Za finansijsku imovinu koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat, fer vrednost sadrži transakcione troškove.
Finansijska imovina se prema MSFI 9, može klasifikovati u tri kategorije: a) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha,b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (za dužničke instrumente rezerva se prenosi na bilans uspjeha u slučaju prestanka priznavanja instrumenta), te c) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku.
a) Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Finansijska imovina klasifikuje se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako proizlazi iz ugovora koji ne dovode do novčanih tokova koji su isključivo glavnica i kamata, ili na drugi način kada se drži u poslovnom modelu kod kojeg se uglavnom realizuje prodajom. Takva imovina se ponovo mjeri po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Dobici i gubici koji proizlaze iz ponovnog mjerenja iskazuju se u bilansu uspjeha kao transakcijski troškovi.
b) Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Finansijska imovina klasifikuje se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako proizlazi iz ugovora koji dovode do novčanih tokova koji su samo plaćanje glavnice i kamata i ako se drži u poslovnom modelu koji dio ostvaruje prodajom, a dio držanjem do dospijeća priznaje se početno po fer vrijednosti uvećanoj za sve troškove koji se mogu direktno pripisati transakciji, ili u slučaju potraživanja od kupaca, po transakcijskoj cijeni. Na kraju svakog izvještajnog razdoblja finansijska imovina se ponovo mjeri po fer vrijednosti a kumulativna dobit ili gubitak u odnosu na amortizovani trošak priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i rezervi fer vrijednosti. Prihodi od kamata te dobici ili gubici od kursnih razlika nastalih od te imovine uključuju se u finansijske prihode ili rashode u bilansu uspjeha. Ova imovina je takođe predmet umanjenja vrijednosti. Kada se ta imovina prestane priznavati, kumulativna dobit ili gubitak se reklasifikuje iz kapitala u dobit ili gubitak.

c) Finansijska imovina određena po amortizovanom trošku. Finansijska imovina se vodi po amortizovanom trošku kada nastane iz ugovora koji rezultuje ugovornim novčanim tokovima, a koja se drži u poslovnom modelu radi naplate ugovornih novčanih tokova. Ona se vrednuje po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope i podložna je gubicima od umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata uključeni su u finansijske prihode.
Sva finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti, što je obično transakcijska cijena, uključujući gdje je prikladno, transakcijske troškove. Nakon toga, mjerenje zavisi od njihove klasifikacije kako slijedi:
- Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope uključujući smanjenje za gubitke od umanjenja.
- Prihodi od kamata uključeni su u finansijske prihode.
- Obaveza prema dobavljačima i ostale obaveza početno se priznaju po fer vrijednosti. a naknadno se iskazuju po amortizovanom trošku, osim ako bi učinak diskontovanja bio beznačajan, u kojem se slučaju iskazuje po trošku.

U vezi sa umanjenjem vrijednosti, za instrumente koji se vrednuju po amortizacionom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (koji nisu vlasnički instrumenti), uvodi se model zasnovan na konceptu očekivanih gubitaka, sa ciljem da se brže prepoznaju gubici. MSFI 9 zahtijeva da se očekivani gubici knjiže na nivou očekivanih gubitaka u sljedećih 12 mjeseci od početnog priznavanja finansijskog instrumenta. Model očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva procjenu mogućih gubitaka od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata prije pogoršanja financijske i kreditne sposobnosti dužnika, te ovaj model nalaže:
- određivanje očekivanog kreditnog gubitka od finansijske imovine prilikom njenog prvobitnog sticanja;
- priznavanje ugovorenih prihoda od kamata umanjenih za inicijalni očekivani kreditni gubitak tokom razdoblja dospijeća instrumenta;
- formiranje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke tokom cijelog roka dospijeća financijskog instrumenta;
- ponovnu procjenu očekivanog kreditnog gubitka u svakom razdoblju;
- trenutno priznavanje učinaka bilo koje promjene u očekivanjima kreditnog gubitka.

Za potraživanja od kupaca, ugovornu imovinu i potraživanja po osnovu lizinga, Društvo priznaje umanjenje vrijednosti na temelju vjerovatnoće da kupac neće ispuniti obavezu tokom vijeka trajanja imovine, te gubitak koji će nastati s obzirom na taj propust (očekivani gubitak tokom vijeka trajanja).
Gotovina i ekvivalenti gotovine obuhvataju gotovinu i depozite po viđenju za potrebe pripreme izvještaja o tokovima gotovine i izvještaja o finansijskom položaju. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja se mjere po amortizovanom trošku umanjeno za ispravku vrijednosti. Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze kao i obaveze po kamatonosnim kreditima i pozajmicama vrednuju se po amortizovanom trošku.

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

3.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju gotovina i gotovinski ekvivalenti, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

3.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. Kratkoročna potraživanja od kupaca mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom procene umanjenja vrednosti potraživanja, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja. Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne komisije, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga popisne komisije, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Upravni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

3.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja. U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.
Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, finansijsko sredstvo koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat i finansijsko sredstvo koja se vrednuje po amortizovanom trošku).

3.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.
Prilikom vrednovanja obaveza, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava načelo opreznosti, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.
Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.
Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se dugoročnim obavezama smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.
Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

3.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.
Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.
Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).
Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.
Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.
Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.
Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen. Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje. Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).
Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva. Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje. Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

3.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje; i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srpskoj, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.
Doprinosi se knjiže na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.
Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srpskoj ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

- Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim pojedinačnim I kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

4. OSTALE NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

u KM

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost:				
Stanje na početku godine	**5.436.515**	**40.517.518**	**43.390.817**	**89.344.851**
Povećanja:	**0**	**1.426.360**	**884.769**	**2.311.129**
Nove nabavke		1.426.360	884.769	2.311.129
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0
Smanjenja:	**14.575**	**134.546**	**2.432.139**	**2.581.260**
Rashod, prodaja i drugo	14.575	134.546	2.432.139	2.581.260
Stanje na kraju godine	**5.421.940**	**41.809.332**	**41.843.448**	**89.074.720**
Kumulirana ispravka vrijednosti:				
Stanje na početku godine	**0**	**12.963.877**	**28.279.447**	**41.243.325**
Povećanja:	**0**	**1.228.792**	**3.099.189**	**4.327.982**
Amortizacija	0	1.228.792	3.099.189	4.327.982
Procjena/obezvređenje	0	0	0	0
Smanjenja:	**0**	**18.806**	**1.946.558**	**1.965.364**
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	18.806	1.946.558	1.965.364
Stanje na kraju godine	**0**	**14.173.863**	**29.432.079**	**43.605.942**
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2023. godine	**5.421.940**	**27.635.469**	**12.411.369**	**45.468.778**
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2022. godine	**5.436.516**	**27.553.641**	**15.111.370**	**48.101.527**

Ukupna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme iskazana u bilansu stanja Kompanije na dan 31.12.2023. godine iznosi 45.468.778 KM i sastoji se od zemljišta, građevinskih objekata, postrojenja i opreme.

Strukturu iskazane vrijednosti zemljišta na dan bilansiranja čini građevinsko zemljište u iznosu od 257.839 KM i zemljište za eksploataciju rude i kvarcnog pijeska u iznosu od 5.164.101 KM.

Povećanje vrijednosti građevinskih objekata (1.426.360 KM), odnosi se na ulaganja tokom godine (jama, mašinska radionica), dok se smanjenje u iznosu od 134.546 KM odnosi na isknjižavanje nabavne vrijednosti rashodovanih objekata.

Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme (884.769 KM), odnosi se na ulaganje u opremu, dok se smanjenje vrijednosti u iznosu od 2.432.139 KM odnosi na isknjižavanje nabavne vrijednosti prodane i rashodovane opreme.

4.2. Investicione nekretnine

u KM

Opis	Vlastiti građevinski objekti dati u zakup	Ukupno
Nabavna vrijednost:		
Stanje na početku godine	**7.616.976**	**7.616.976**
Povećanja:	**0**	**0**
Nove nabavke	0	0
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	**20.000**	**20.000**
Rashod, prodaja i drugo	20.000	20.000
Stanje na kraju godine	**7.596.976**	**7.596.976**
Kumulirana ispravka vrijednosti:		
Stanje na početku godine	**1.872.910**	**1.872.910**
Povećanja:	**139.512**	**139.512**
Amortizacija	139.512	139.512
Procjena/obezvređenje	0	0
Smanjenja:	**3.960**	**3.960**
Kumulirana ispravka u otuđenju	3.960	3.960
Stanje na kraju godine	**2.008.462**	**2.008.462**
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2023. godine	**5.588.514**	**5.588.514**
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2022. godine	**5.744.066**	**5.744.066**

Kompanija je na osnovu Ugovora o zakupu sa Gramel d.o.o. Milići od 29.03.2022. godine i Aneksa broj 1 na Ugovor o zakupu od 30.03.2022. godine dala pod zakup poslovne prostorije i opremu. Nadalje, Kompanija je na osnovu Ugovora o zakupu sa Soligna d.o.o. Milići od 29.03.2022. godine i Aneksa broj 1 na Ugovor o zakupu od 30.03.2022. godine dala pod zakup poslovne prostorije i opremu u skladu sa potpisanim ugovorom i aneksom

Smanjenje vrijednosti građevinskih objekata datih u zakup (20.000 KM), odnosi se na isknjižavanje nabavne vrijednosti metalnog mosta.

4.3. Sredstva uzeta u zakup

u KM

Opis	Građevinski objekti	Ukupno
Nabavna vrijednost:		
Stanje na početku godine	**1.823.624**	**1.823.624**
Povećanja:	**33.501**	**33.501**
Nove nabavke	33.501	33.501
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	**893.816**	**893.816**
Rashod, prodaja i drugo	893.816	893.816
Stanje na kraju godine	**963.308**	**963.308**
Kumulirana ispravka vrijednosti:		
Stanje na početku godine	**581.111**	**581.111**
Povećanja:	**260.621**	**260.621**
Amortizacija	260.621	260.621
Procjena/obezvređenje	0	0
Smanjenja:	**536.328**	**536.328**
Kumulirana ispravka u otuđenju	536.328	536.328
Stanje na kraju godine	**305.404**	**305.404**
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2023. godine	**657.904**	**657.904**
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2022. godine	**1.242.513**	**1.242.513**

Shodno primjeni standarda MSFI 16, na kontu 04101 - Nekretnine sa pravom korišćenja, vodi se imovina, koju po osnovu ugovora o zakupu objekata, Kompanija koristi za obavljanje poslovne djelatnosti. Imovina je uknjižena u visini sadašnje vrijednosti budućih plaćanja po osnovu zakupa u periodu trajanja ugovora o zakupu, a odnosi se na slijedeće objekte: Pumpa Milići, Specijalistički medicinski centar, Auto centar, Dom rudara.

4.4. Dugoročni finansijski plasmani

u KM

Opis	Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	Učešće u kapitalu pridruženih subjekata i zajedničkih poduhvata	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali rezultat - vlasnički instrumenti	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST				
Vrijednost na početku godine	**5.479.015**	**199.004**	**452.816**	**6.130.835**
Povećanje	0	0	0	0
Smanjenje	0	0	0	0
Vrijednost na kraju godine	**5.479.015**	**199.004**	**452.816**	**6.130.835**
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Vrijednost na početku godine	**0**	**0**	**0**	**0**
Povećanje	0	0	0	0
Smanjenje	0	0	0	0
Vrijednost na kraju godine	**0**	**0**	**0**	**0**
NETO VRIJEDNOST				
31.12.2023. godine	**5.479.015**	**199.004**	**452.816**	**6.130.835**
31.12.2022. godine	**5.479.015**	**199.004**	**452.816**	**6.130.835**

Akcije Drina osiguranja i Farma koka nosilja	651.820
	651.820
Ulog u specijalnu bolnicu boksit	1.987.000
Ulog u "Soligna" d.o.o. Milići	2.087.529
Ulog u "Gramel" d.o.o. Milići	1.404.486
	5.479.015
Ukupni ulozi	**6.130.835**

Na bilansnoj poziciji učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica iznos od 5.479.015 KM nije mijenjan u odnosu na prošlu godinu.

"Soligna" d.o.o. se bavi poslovima iz oblasti prerade drveta, odnosno proizvodnje namještaja i masivnih ploča - bivši sektor "Fabrika za proizvodnju namještaja".

Vlasnik i osnivač je Kompanija »Boksit« a.d. Milići, sa učešćem od 100% i u preduzeću "Gramel" d.o.o. koje se bavi građevinarstvom i uslugama iz oblasti elektro- mašinske djelatnosti, bivši sektori "Građevinarstvo" i "Elektro-mašinstvo".

Oba preduzeća djelatnost obavljaju u poslovnim prostorijama i sa opremom koja je uzeta u zakup od Kompanije "Boksit". Zalihe gotovih proizvoda, poluproizvoda, robe, rezervnih dijelova i materijala, koje su bile na stanju u ovim sektorima na dan 31.08.2019. godine su prenešeni kao ulog u novoosnovana preduzeća, koja su upisana u sudskom registru u Okružnom privrednom sudu u Istočnom Sarajevu. Na bilansnoj poziciji učešće u kapitalu drugih pravnih lica nije bilo promjena u odnosu na predhodnu godinu.

4.5. Zalihe, dati avansi i stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Materijal za izradu učinaka u skladištu	334.070	416.828
2. Rezervni dijelovi u skladištu	2.415.238	2.248.691
3. Alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi	1.035.918	1.002.511
4. Gotovi proizvodi	11.575.311	13.328.148
5. Roba u skladištu	125.771	195.103
6. Roba u maloprodajnim objektima	94.759	91.384
7. Zalihe, bruto - ukupno (1 do 6)	**14.667.473**	**17.282.666**
8. Ispravka vrijednosti zaliha	913.596	906.159
I Zalihe, neto (7-8)	**14.667.473**	**16.376.506**
1. Dati avansi za zalihe i usluge povezanim pravnim licima	160.555	320.785
I Dati avansi - ukupno	**160.555**	**320.785**

Na osnovu usvojenog Izvještaja o izvršenom popisu sa stanjem na dan 31.12.2023. godine kao i posebnog tehničkog Izvještaja o popisu rudnih rezervi i imovine može se konstatovati da su komisije izvršile fizički popis u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21).

Kompanija je u skladu sa internim aktima formirala popisne komisije koje su izvršile popis u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i popisale: Poslovna sredstva (Nekretnine, postrojenja i oprema, Investicione nekretnine, Sredstva uzeta u zakup, Dugoročne finansijske plasmane, Zalihe stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji; Kratkoročna potrživanja, kratkoročni plasmani i gotovina, kao i Dugoročne i kratkoročne obaveze).

Kompanija je na osnovu Odluke o imenovanju popisnih komisije i Rješenja za pojedine popisne komisije sačinila Izvještaj o izvršenom popisu sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, kao i poseban Izvještaj o popisu zaliha rude boksita, kvarcnog pijeska i zemljišta. Upravni odbor Kompanije Boksit a.d. Milići donio je Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu imovine sa danom 31.12.2023. godine kojom zadužuje Sektor »Finansijski inžinjering« da se utvrđeni manjak naplati od materijalno duženih lica, a utvrđeni višak oprihoduje.

4.6. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja i plasmani prikazana su po vrstama u sljedećoj tabeli:

u KM

Opis	Kupci iz Republike Srpske	Kupci iz Federacije BiH	Kupci iz Brčko Distrikta BiH	Kupci iz inostranstva	Ostala kratkoročna potraživanja	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	6.025.599	124.906	8.817	401.963	892.386	4.660	**7.458.331**
Bruto stanje na kraju godine	4.613.391	112.977	5.380	270.983	701.997	1.689	**5.706.417**
Ispravka vrijednosti na početku godine	70.378	0	0	0	0	0	**70.378**
Ispravka vrijednosti na kraju godine	68.125	0	0	0	0	0	**68.125**
NETO STANJE							**0**
31.12.2023. godine	**4.545.266**	**112.977**	**5.380**	**270.983**	**701.997**	**1.689**	**5.638.292**
31.12.2022. godine	**5.955.221**	**124.906**	**8.817**	**401.963**	**892.386**	**4.660**	**7.387.953**

Potraživanja od kupaca odnose se na potraživanja za prodate proizvode, uglavnom rudu boksita, robe široke potrošnje, sušeni i mljeveni hidrat, kao i izvršene usluge prevoza robe i putnika na domaćem i ino tržištu, zdravstvene usluge (sistematski pregledi zaposlenih) i ostalo.

Pregled većih potraživanja od kupaca na dan 31.12.2023. godine

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	MILEKS DOO MILICI	522.825
2.	DRINA OSIGURANJE MILICI	20.643
3.	FARMA KOKA NOSILJA	42.673
4.	TEHNIČKI PREGLED SOKOLAC	63.114
5.	TEHNIČKI PREGLED BIJELJINA	97.493
6.	SOLIGNA DOO MILICI	2.050.484
7.	SILKEM TRADING DOO SLOVENIJA	150.373
8.	H&P DOO ZVORNIK	118.659
9.	ALUMINA D.O.O. ZVORNIK	564.609
10.	Ostali	1.303.733
U k u p n o		**4.934.606**

Ostala kratkoročna potraživanja (701.997 KM), odnose se na potraživanja od zaposlenih (492.840 KM) po osnovu prodatih roba i izvršenih usluga iz asortimana Kompanije "Boksit".

Naime, zaposleni u velikoj mjeri koriste pogodnosti kupovine roba i proizvoda iz prodajne mreže Kompanije- Benzinskih stanica Vukšić polje, kao i usluge prevoza i zdravstvene usluge uz odloženo plaćanje, a takođe i pogodnosti pri kupovini stanova, za koje je rok otplate i do 10 godina.

Potraživanja za dividendu i učešće u dobiti povezanih pravnih lica (41.910 KM) su potraživanja za dividendu od povezanog pravnog lica - Specijalna bolnica Boksit Milići.
Ostala kratkoročna potraživanja (167.247 KM) odnose se na depozit zadržan kod Verag Spedition, po osnovu odobrenog povrata PDV-a u inostranstvu.

4.7. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Poslovni račun - domaća valuta	1.465	2.184
2. Poslovni račun - strana valuta	7.904	610
3. Blagajna - domaća valuta	9.919	7.588
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 3)	**19.288**	**10.382**

Novčana sredstva na deviznom računu preračunata su u konvertibilnim markama primjenom važećeg kursa Centralne banke BiH.
Društvo svoje finansijsko poslovanje obavlja preko transakcionih računa kod poslovnih banaka i dijelom u gotovini preko dvije novčane blagajne, Glavna blagajna i Blagajna Karakaj. Uvidom u stanje računa na dan 31.12.2023. godine utvrđeno je da zbir stanja na računima odgovara knjigovodstvenoj evidenciji u okviru odgovarajućih konta.

4.8. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Unaprijed plaćeni rashodi	168.607	238.454
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno	**168.607**	**238.454**

Aktivna vremenska razgraničenja se odnose na unaprijed plaćenu premiju osiguranja imovine.

4.9. Kapital

Struktura kapitala

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Akcijski kapital - obične akcije	23.787.671	23.787.671
I Osnovni i ostali kapital	**23.787.671**	**23.787.671**
1. Zakonske rezerve	2.402.250	2.402.250
II Rezerve	**2.402.250**	**2.402.250**
1. Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja, opremu i nematerijalna sredstva	15.996.452	15.996.452
III Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici	**15.996.452**	**15.996.452**
1. Neraspoređena dobit ranijih godina	13.690.138	13.618.326
2. Neraspoređena dobit tekuće godine	234.617	171.812
IV Neraspoređeni dobitak (1 do 2)	**13.924.755**	**13.790.138**
V KAPITAL (I do IV)	**56.111.128**	**55.976.511**

Po Rješenju o registraciji broj: 061-0-Reg-22-000 297 od 08.08.2022. godine Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo i Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske iskazan je iznos osnovnog kapitala od 23.787.671,00 KM KM.
Sa stanjem na dan 31.12.2023. godine Kompanija je iskazala ukupan kapital u iznosu od 56.111.128 KM, koji je činio osnovni kapital (23.787.671 KM), zakonske rezerve (2.402.250 KM), revalorizacione rezerve (15.996.452 KM), neraspoređena dobit ranijih godina (13.690.138 KM) i neraspoređena dobit tekuće godine (234.617 KM).

Prema pregledu sa internet prezentacije Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (www.crhovrs.org) struktura akcionara na 31.12.2023. godine je sljedeća:

R/b	Opis	*% učešća*
1.	„MILEKS“ d.o.o. Milići	14.48
2.	"PRIZMA" d.o.o. Milići	12,08
3.	Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo-Kastodi	11,24
4.	Dukić Aleksandar	10,21
5.	DUIF Management Solutions-OMIF Balkan Investment Fond	9,95
6.	PREF a.d. Banja Luka	8,79
7.	DUIF Kristal Invest AD-OMIF Future Fund	8,16
8.	Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka	4,48
9.	DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond	4,07
10.	DUIF Management Solutions-OAIF Bors Invest Fond	0,82
11.	Ostali akcionari	15,72
U k u p n o		**100,00**

4.10. Dugoročne obaveze

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Dugoročni krediti u zemlji	2.630.338	5.475.734
2. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu u zemlji	1.031.143	2.781.976
I Dugoročne obaveze - ukupno (1 do 2)	**3.661.481**	**8.257.710**

Dugoročni krediti u zemlji u iznosu od 2.630.338 KM odnose se na obaveze po kreditima prema slijedećim bankama:

Banka	Broj ugovora	Iznos odobrenog kredita	Rok vraćanja	Stanje duga po kreditu u KM
NOVA BANKA	5550000049609019	5.150.000	01.09.2025. godine	927.194,69
NOVA BANKA	5550000059696146	800.000	01.01.2026. godine	305.585.98
NOVA BANKA	5550000056747443	600.000	01.06.2025. godine	104.801,69
BPŠ BANKA	03-344/2020	3.400.000	01.06.2025. godine	457.408.75
DRINA OSIGURANJE	31/21	500.000	09.07.2026. godine	200.000,00
DRINA OSIGURANJE	10/22	700.000	13.05.2027. godine	420.000,00
Sparkasse banka	803917/2		26.11.2025. godine	215.347,30
UKUPNO				**2.630.338**

Po osnovu dugoročnih kredita u periodu od 01.01.- 31.12.2023. godine otplaćeno je ukupno 3.836.784 KM po otplatnim planovima banaka, na ime dospjelih rata - glavnice kredita. U posmatranom periodu Kompanija nije imala novih zaduženja po osnovu dugoročnih kredita.

Kompanija je po osnovu ugovora o lizingu na dan 31.12.2023. godine iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 2.782.819 KM. Kompanija je u skladu sa MRS izvršila reklasifikaciju u iznosu od 1.751.676 KM na obaveze koje dospijevaju do godinu dana, te je na ovoj bilansnoj poziciji ostao iznos od 1.031.143 KM.

Po osnovu lizinga zaključena su dva nova ugovora, sa Sparkasse lizingom, za refinansiranje nabavke mašina za potrebe rudarske proizvodnje - kompresor i jamski utovarač.
Obaveze po osnovu lizinga se takođe uredno servisiraju, po ovom osnovu plaćeno je 2.014.280 KM, po osnovu ugovora zaključenih sa lizing kućama.

4.11. Kratkoročne finansijske obaveze, tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza i kratkoročne obaveze klasifikovane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili za otuđenje

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Kratkoročni krediti u zemlji	7.057.951	8.000.739
2. Kratkoročne obaveze po lizingu (finansijski lizing)	1.751.676	1.998.038
3.Ostale kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročne pozajmice)	24.000	181.800
I Kratkoročne finansijske obaveze - ukupno (1 do 3)	**8.833.627**	**10.180.577**

Kratkoročni krediti u iznosu od 7.057.950 KM odnose se na obaveze po kreditima prema slijedećim bankama:

Banka	Broj ugovora	Iznos kratkoročnog kredita	Rok vraćanja	Stanje duga po kreditu u KM
Nova Banka a.d.	5550000061311487	1.000.000,00	17.05.2024. godine	997.296,09
Drina osiguranje	23/2023	600.000,00	15.12.2024. godine	600.000,00
Intesa SanPaolo banka	iz okvira Ug 2355	500.000,00	14.05.2025. godine (okvir važi)	500.000,00
Intesa SanPaolo banka	iz okvira Ug 2355	500.000,00	14.05.2025. godine (okvir važi)	500.000,00
Intesa SanPaolo banka	iz okvira Ug 2355	500.000,00	14.05.2025. godine (okvir važi)	500.000,00
Sparkasse banka	858282/2 -iz Okvira 33062/4	250.000,00	07.12.2024. godine	250.000,00
Sparkasse banka	858283/2 -iz Okvira 33062/4	250.000,00	07.12.2024. godine	250.000,00
Sparkasse banka	839852/2-iz Okvira 33062/4	300.000,00	19.01.2024. godine	300.000,00
Duvan kr. pozajmica	1843/22 i Aneks 5	450.000,00	30.04.2024. godine	300.000,00
Dio dugoročnih kredita prema bankama koji dospijevaju za plaćanje do godinu dana				**2.860.654,23**
				7.057.951

Na bilansnoj poziciji Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti iskazan je iznos po osnovu kratkoročnih kredita u iznosu od 4.197.297 KM i dio dugoročnih kredita prema bankama koji dospijevaju za plaćanje do godinu dana u iznosu od 2.860.654 KM. Kompanija na osnovu mjesečnog novčanog toka prati obaveze po kreditima i po zajmu i uredno izmiruje sve dospjele obaveze.

4.12. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Primljeni avansi	7.280	82.711
2. Dobavljači iz Republike Srpske	6.635.497	7.367.464
3. Dobavljači iz Federacije BiH	593.547	518.510
4. Dobavljači iz Brčko Distrikta BiH	28.021	53.685
5. Dobavljači u inostranstvu	501.397	964.556
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 5)	**7.765.742**	**8.986.927**
5. Ostale obaveze iz specifičnih poslova	739	0
II Obaveze iz specifičnih poslova - ukupno	**739**	**0**
1. Obaveze za plate i naknade plata	763.497	814.202
2. Obaveze za poreze na plate i naknade plata	69.779	74.168
3. Obaveze za doprinose na plate i naknade plata	557.234	702.542
4. Obaveze za ostala lična primanja	895	6.553
5. Obaveze za porez na ostala lična primanja	9.245	4.937
6. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	21.049	13.195
III Obaveze za zarade i naknade zarada - ukupno (1 do 6)	**1.421.699**	**1.615.596**
1. Obaveze po osnovu kamata i rashoda finansiranja	0	0
2. Obaveze za dividende	213.844	140.977
3. Obaveze prema zaposlenima	1.602	18.829
4. Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora, odbora za reviziju, drugih odbora i komisija	28.464	9.680
5. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	30.914	487
IV Druge obaveze (1 do 5)	**274.824**	**169.973**
1. Porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama	0	(70)
2. Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog poreza na dodatu vrijednost	222.584	178.783
V Obaveze za porez na dodatu vrijednost (1 do 2)	**222.584**	**178.712**
1. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	208.423	187.014
VI Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	**208.423**	**187.014**
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do VI)	**9.894.011**	**11.138.223**
Tekuće obaveze za porez na dobit	**0**	**0**

Pregled većih obaveza prema dobavljačima na dan 31.12.2023. godine

R/b	Naziv	*Iznos (u KM)*
1.	OPTIMA GRUPA DOO BANJA LUKA	1.497.944
2.	MH ERS MP AD TREBINJE	167.277
3.	UNIFLEX DOO UGLJEVIK	65.132
4.	VERAG SPEDITION AG AUSTRIJA	182.740
5.	PRVO GASNO DRUŠTVO DOO ZVORNIK	61.630
6.	GRAMEL DOO MILICI	96.687
7.	RUDAR DOO TUZLA	218.996
8.	BT COMPANY BEOGRAD	176.456
9.	BMS JP BRANKA MADŽAREVIC STUPAR	160.514
10.	M&I Systems d.o.o. Banja Luka	106.200
11.	INTERPROMET DOO VITEZ	109.541
12.	Ostali	4.915.345
U k u p n o		**7.758.462**

Strukturu obaveza prema dobavljačima čine obaveze za nabavke goriva i ulja, repromaterijala i sirovina, eksploziva za potrebe rudarskih radova, rezervnih dijelova za rudarske mašine kao i za transportna sredstva, obaveze po osnovu ugovora o iznajmljivanju mašina za radove na rudniku, takse u međunarodnom saobraćaju i drugo.

Obaveze za zarade i naknade zarada (1.421.699 KM) se odnose na period novembar-decembar 2023. godine.

Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (208.423 KM) odnose se na obaveze za koncesionu naknadu po osnovu eksploatacije rude boksita po prijavi za IV kvartal 2023. godine i obračunate naknade za PPZ i šume za drugu polovinu 2023. godine.

4.13. Poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj	4.908.928	6.423.059
2. Prihodi od prodaje robe u Federaciji BiH	507.104	323.122
3. Prihodi od prodaje robe u Brčko Distriktu BiH	523	7.240
4. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	422.072	49.285
I Prihod od prodaje robe - ukupno (1 do 4)	**5.838.627**	**6.802.707**
1. Prihodi od prodaje proizvoda u Republici Srpskoj	36.793.025	31.932.056
2. Prihodi od prodaje proizvoda u Federaciji BiH	125	523
3. Prihodi od prodaje proizvoda na stranom tržištu	36.862	22.193
II Prihodi od prodaje proizvoda - ukupno (1 do 3)	**36.830.011**	**31.954.772**
1. Prihodi od pruženih usluga u Republici Srpskoj	5.487.533	6.668.015
2. Prihodi od pruženih usluga u Federaciji BiH	665.537	609.652
3. Prihodi od pruženih usluga u Brčko Distriktu BiH	52.745	148.003
4. Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu	1.585.485	1.965.509
5. Odobreni popusti i rabati	89.672	0
III Prihodi od prodaje usluga - ukupno (1 do 5)	**7.880.972**	**9.391.179**
IV Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	**42.668.638**	**38.757.479**
1. Povećanje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	0	0
2. Smanjenje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	1.752.837	2.162.282
V Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno (1-2)	**-1.752.837**	**-2.162.282**
1. Prihodi od zakupnina	749.806	786.483
2. Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	166.734	49.608
3. Prihodi od dividendi	492.056	351.498
4. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe, gotovih proizvoda ili usluga	129.524	181.847
VI Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 do 6)	**1.538.119**	**1.369.436**
VII Poslovni prihodi - ukupno (I do VI)	**50.334.893**	**47.355.811**

Prihodi od prodaje robe na tržištu Republike Srpske u iznosu od 4.908.928 KM, sastoje se od sljedećih prihoda:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Prihod od prodaje robe na malo	3.591.761
2.	Prihod od prodaje robe na veliko	1.317.167

Prihodi od prodaje proizvoda u Republici Srpskoj u iznosu od 36.793.025 KM, sastoje se od sljedećih prihoda:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Prihod od prodaje proizvoda u maloprodaji	315.078
2.	Prihod od prodaje proizvoda na veliko	36.477.947

Ostale poslovne prihode čine prihodi po osnovu zakupnina poslovnih prostorija i opreme i povrat od Fonda dječije zaštite Republike Srpske, po osnovu refundacije bolovanja za porodilje, i prihod po osnovu učešća u dobiti zavisnih privrednih društava.

Finansijski prihodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Prihodi od kamata od nepovezanih lica	320	0
2. Pozitivne kursne razlike	10.130	2.015
3. Ostali finansijski prihodi	7.472	6.675
I Finansijski prihodi - ukupno (1 do 3)	**17.922**	**8.690**

Ostali finansijski prihodi se odnose na prihode po osnovu kasa skonta i pozitivne kursne razlike.

4.14. Ostali poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	91.777	208.030
2. Dobici po osnovu prodaje materijala	25.400	31.027
3. Viškovi	258	2.516
4. Dobici od naplaćenih ranije otpisanih potraživanja	256	20.679
5. Prihodi od otpisa obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja, dobici od prestanka priznavanja sredstava uzetih u zakup i ostali nepomenuti prihodi	233.228	251.164
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 5)	**350.919**	**513.415**
II Ostali poslovni prihodi - ukupno	**350.919**	**513.415**

Prihodi od otpisa obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja, dobici od prestanka priznavanja sredstava uzetih u zakup i ostali nepomenuti prihodi (233.228 KM), odnose se na prihode po osnovu otpisa obaveza (90.910 KM), po osnovu otpisa ostalih obaveza (171 KM), prihodi od naplaćenih šteta, kazni (63.385 KM), ostali neposlovni vanredni prihodi (77.162 KM) i ostali nepomenuti prihodi – zaokruženje (1.599 KM).

4.15. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Nabavna vrijednost prodate robe	5.839.484	6.936.287
2. Nabavna vrijednost prodatih stalnih sredstava pribavljenih radi prodaje	0	92.450
I Nabavna vrijednost robe - ukupno (1 do 2)	**5.839.484**	**7.028.737**
1. Troškovi materijala za izradu	11.103.577	9.636.148
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	1.605.194	1.400.883
3. Troškovi goriva i energije	5.429.263	6.031.730
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	**18.138.034**	**17.068.761**
1. Troškovi bruto plata	7.751.444	6.862.563
2. Troškovi bruto naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	130.915	86.301
3. Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu	65.724	95.042
4. Troškovi zaposlenih na službenom putu	997.849	1.147.111
5. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	0	269.591
III Troškovi bruto zarada i naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	**8.945.932**	**8.460.608**
1. Troškovi transportnih usluga	4.786.435	3.449.952
2. Troškovi usluga održavanja	197.818	9.542
3. Troškovi zakupa	7.200	7.914
4. Troškovi reklame i propagande	2.614	0
5. Troškovi ostalih usluga	2.057.126	101.480
IV Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	**7.051.194**	**3.568.888**
V Troškovi amortizacije	**4.728.115**	**4.802.733**
VI Troškovi rezervisanja	**0**	**0**
1. Troškovi neproizvodnih usluga	2.184.902	2.967.079
2. Troškovi reprezentacije	8.174	7.275
3. Troškovi premije osiguranja	613.259	670.378
4. Troškovi platnog prometa	105.406	130.740
5. Troškovi članarina	2.000	120
6. Troškovi poreza	982.059	838.672
7. Troškovi doprinosa	8.750	7.852
8. Ostali nematerijalni troškovi	304.802	321.632
VII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	**4.209.351**	**4.943.748**
VIII Poslovni rashodi - ukupno (I do VII)	**48.912.110**	**45.873.475**

Troškovi goriva i energije

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi goriva i maziva	4.579.388
2.	Utrošena električna energija	847.081
3.	Utrošena ostala goriva	2.794
U k u p n o		**5.429.263**

Troškovi transportnih usluga

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi usluga prevoza	4.560.959
2.	Troškovi usluga prevoza u zemlji	138.589
3.	Troškovi PTT usluga	86.887
U k u p n o		**4.786.435**

Troškovi usluga održavanja

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi usluga održavanja	197.129
2.	Troškovi usluga na investicionom održavanju	689
U k u p n o		**197.818**

Troškovi ostalih usluga

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi komunalnih usluga	72.427
2.	Troškovi zaštite na radu	486
3.	Usluga registracije	12.748
4.	Troškovi naknade po osnovu ugovora o djelu	365.294
5.	Troškovi ostalih proizvodnih usluga	1.606.171
U k u p n o		**2.057.126**

Troškovi neproizvodnih usluga

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi revizije godišnjeg obračuna	7.100
2.	Troškovi revizije poslovanja	1.080
3.	Troškovi stručnog obrazovanja zaposlenih	444
4.	Troškovi ishrane zaposlenih	527.633
5.	Ostale neproizvodne usluge	1.648.645
U k u p n o		**2.184.902**

4.16. Ostali poslovni rashodi

u KM

Opis	**31.12.2023. godine**	**31.12.2022. godine**
1. Gubici po osnovu otuđenja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	0	179.065
2. Manjkovi	58.424	95.607
3. Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja od kupaca	483.110	730.531
4. Rashodovanja na zalihama materijala i robe, gubici od prestanka priznavanja sredstava uzetih u zakup i ostali rashodi	237.870	28.517
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 4)	**779.404**	**1.033.720**
II Ostali poslovni rashodi - ukupno	**779.404**	**1.033.720**

Rashodi po osnovu rashodovanja na zalihama materijala i robe, gubici od prestanka priznavanja sredstava uzetih u zakup i ostali rashodi u iznosu od 237.870 KM, čine:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi sudskih i drugih sporova	42.506
2.	Otpis zaliha robe	6.175
3.	Izdaci za humanitarne i kulturne namjene	59.656
4.	Gubici nastali prestankom priznavanja sredstava uzetih u zakup	115.687
5.	Nepomenuti ostali rashodi	13.847

4.17. Finansijski rashodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Rashodi kamata	726.965	766.867
2. Negativne kursne razlike	49.852	8
3.Ostali finansijski rashodi	786	32.034
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	**777.602**	**798.909**

Najveće učešće u finansijskim rashodima imaju rashodi po osnovu kamata, a odnose se na kamate po osnovu kreditnih zaduženja kao i kamate po osnovu finansijskog lizinga i kašnjenja u plaćanju dospjelih obaveza.

4.18. Povezana lica

U tabelarnom pregledu prikazane su transakcije sa povezanim licima u 2023. godini i stanja na dan 31. decembar 2023. godine

Opis	Transakcije sa kupcima- povezanim licima					
	Mileks d.o.o Milići	Drina osiguranje a.d. Milići	Farma koka nosilja Milići	Z.U. Specijalna bolnica "Boksit"	Gramel d.o.o. Milići	Soligna d.o.o. Milići
Dugovni promet za period 01.01.-31.12.2023. godine	2.757.142	282.785	326.495	399.365	327.750	2.614.842
Potražni promet za period 01.01.-31.12.2023. godine	2.234.317	262.142	283.821	374.760	327.750	564.359
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2023. godine	**522.825**	**20.643**	**42.673**	**24.605**	**0.00**	**2.050.483**

Opis	Transakcije sa dobavljačima- povezanim licima					
	Mileks d.o.o Milići	Drina osiguranje a.d. Milići	Farma koka nosilja Milići	Z.U. Specijalna bolnica "Boksit"	Gramel d.o.o. Milići	Soligna d.o.o. Milići
Dugovni promet za period 01.01.-31.12.2023. godine	3.268.900	929.676	14.559	8.941	557.848	190.374
Potražni promet za period 01.01.-31.12.2023. godine	5.280.790	1.225.568	19.449	8.941	654.431	198.348
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2023. godine	**2.011.889**	**295.892**	**4.889**	**0.00**	**96.583**	**7.974**

Iskazana stanja na pojedinim knjigovodstvenim računima povezanih lica su rezultat obavljenih transakcija u 2023. godini sa povezanim stranama i ista su usaglašena sa 31.12.2023. godine, što je u skladu sa zahtjevima MRS 24 Objelodanjivanje povezanih strana. Prema članu 34. Stav 1) Zakona o porezu na dobit („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15,1/17 i 58/19) je predviđeno da poreski obveznik koji ima transakcije sa povezanim licima obavezan je da u vrijeme podnošenja poreske prijave poreza na dobit posjeduje dokumentaciju o transfernim cijenama, koja sadrži dovoljno podataka i analize na osnovu kojih se može potvrditi da su uslovi transakcija sa povezanim licima u skladu sa principom „van dohvata ruke“. U vrijeme trajanja naše revizije Studija transfernih cijena za Kompaniju za 2023. godinu je još bila u izradi.

4.19. Sudski sporovi

Prema pregledu sudskih sporova dostavljenih od strane ovlašćenog lica, Kompanija vodi 6 sudskih sporova protiv trećih lica ukupne vrijednosti 4.348.764,63 KM, dok se protiv Kompanije vodi 6 sudskih sporova ukupne vrijednosti 195.492,00 KM. Kompanija nije evidentirala rezervisanja za sudske sporove koji mogu biti potencijalna obaveza i potencijalni gubitak u skladu sa zahtjevima MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Rukovodstvo Kompanije smatra da ishodi navedenih sporova neće imati materijalno značajan uticaj na finansijski položaj i rezultate poslovanja Kompanije u budućnosti, te Kompanija nije izvršila rezervisanja u finansijskim izvještajima za 2023. godinu po osnovu potencijalnog gubitka koji može proisteći iz sudskog spora.

4.20. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Kompanije mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Kompaniji može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Kompanija u toku 2023. godine nije imalo kontrolu od strane Poreske Uprave Republike Srpske kao ni Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

4.21. Događaji nakon datuma bilansa

Prema obrazloženju ovlaštenog lica Kompanije, nakon datuma bilansa do dana izrade revizorskog izvještaja nisu nastali drugi događaji koji zahtijevaju korekcije ili objavljivanje u finansijskim izvještajima ili u napomenama uz finansijske izvještaje u odnosu na objelodanjivanja na dan 31.12.2023. godine.